

Dohodak po osnovi primitaka u naravi

Porezne obveze i obvezni doprinosi

Primete li plaću ili dio plaće u naravi, ili ste možda izvan radnog odnosa ostvarili primitak u stvarima ili uslugama što imaju novčanu vrijednost? Znate li koje se poreze i doprinose plaća na te primitke i tko je njihov obveznik?

**Podaci u ovoj brošuri ažurni su
na dan 29. lipnja 2006. godine**

Osnovni cilj ove brošure jest da Vam se na jednostavan i razumljiv način objasni koje su Vaše obveze i prava što proizlaze iz važećih poreznih propisa i propisa o obveznim doprinosima, te kako ćete ispuniti te obveze i ostvariti prava.

Ako su Vam i nakon što ste pročitali ovu brošuru ostale neke nejasnoće u svezi s Vašim obvezama i pravima dodatna pojašnjenja možete pronaći na Internet stranicama Ministarstva financija Republike Hrvatske, Porezne uprave, i to na web adresi www.porezna-uprava.hr, ili u ispostavi Porezne uprave prema Vašem prebivalištu ili uobičajenom boravištu.

Sadržaj

1. Uvod	3
2. Porez na dohodak od nesamostalnog rada po osnovi primitaka u naravi	5
2.1 Porezni obveznik	5
2.2 Primici u naravi i izdaci	6
2.3 Obračunavanje predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada po osnovi primitaka u naravi	8
2.4 Godišnji obračun poreza na dohodak	14
3. Porez na dohodak od drugog dohotka po osnovi primitaka u naravi	17
3.1 Porezni obveznik	17
3.2 Primici u naravi i izdaci	18
3.3 Obračunavanje predujma poreza na dohodak od drugog dohotka po osnovi primitaka u naravi	19
4. Prirez porezu na dohodak	25
5. Obvezni doprinosi po osnovi primitaka u naravi	30
5.1 Obvezni doprinosi po osnovi primitaka u naravi od nesamostalnog rada	30
5.2 Obvezni doprinosi po osnovi primitaka u naravi od drugog dohotka	32
6. Primjeri obračunavanja predujma poreza na dohodak, prireza porezu na dohodak i obveznih doprinosa	33
6.1 Primjeri obračunavanja predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada, prireza porezu na dohodak i obveznih doprinosa	33
6.2 Primjeri obračunavanja predujma poreza na dohodak od drugog dohotka, prireza porezu na dohodak i obveznih doprinosa	38
7. Kaznene odredbe	43
8. Propisi	47

I. Uvod

Što su primici u naravi?

To su primici u stvarima, uslugama i pravima koje imaju novčanu vrijednost.

Koje se sve primitke smatra primicima u naravi?

Primici u naravi su primici dobara, usluga, prava i ostala primanja, kao što su:

1. korištenje poslovnih zgrada i njihovih dijelova, garaža, odmarališta i kuća za odmor, stambenih zgrada i stanova i korištenje prijevoznih sredstava,
2. korištenje kredita uz kamate ispod kamatne stope od 4% godišnje (osim kamata po kreditima što se daju ili subvencioniraju iz proračuna, ali ne i radnicima uprave),
3. primici ostvareni u uslugama bez naknade, raznim darovima i ugošćenjima,

Ugošćenjima se u poreznom smislu smatraju svi primici što ih davatelj primitka pruža u vidu konzumacije jela, pića, smještaja, rekreacije i slično, osim ugošćenja predstavnika poslovnih partnera kad se na dokumentaciji o tim izdacima navede naziv poduzetnika čiji su predstavnici ugošćeni.

4. primici po osnovi naknada i nagrada za rad u dionicama, ako se po toj osnovi ne utvrđuje dohodak od kapitala,
5. svi drugi primici što se daju u naravi, osim izravnih ili neizravnih novčanih isplata i doznaka.

Koje se poreze obračunava i plaća iz primitaka u naravi?

Iz tih se primitaka obračunavaju i plaćaju:

- ✳️ porez na dohodak od nesamostalnog rada — obračunava se i plaća iz plaća u naravi i iz naknada plaća u naravi (kad davatelji daju primitke svojim radnicima i drugim fizičkim osobama kao plaću i naknadu plaće),
- ✳️ porez na dohodak od drugog dohotka — obračunava se i plaća iz svih primitaka što nisu primici od nesamostalnog rada¹, od samostalne dje-

1 Plaća i mirovina.

latnosti², od imovine i imovinskih prava³, od kapitala⁴, i od osiguranja⁵ (kad davatelji daju primitke fizičkim osobama koje nisu njihovi radnici i osobama kojima ne isplaćuju plaću i naknadu plaće),

- ✱ prizrez porezu na dohodak — obračunava se i plaća iz primitaka u naravi kad je propisan gradskom ili općinskom odlukom ako je u mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta obveznika poreza na dohodak,
- ✱ porez na dodanu vrijednost (PDV) — obračunava se i plaća na isporuke dobara i obavljene usluge u naravi kad je isporučitelj u sustavu PDV-a.

Obračunavaju li se i plaćaju obvezni doprinosi po osnovi primitaka u naravi?

Obvezni doprinosi se moraju obračunati i platiti po osnovi primitaka u naravi. Iznimno, iz tih se primitaka ne obračunavaju i ne plaćaju doprinosi iz:

- ✱ primitaka u naravi po osnovi djelatnosti novinara, umjetnika i sportaša koji su osigurani po toj osnovi i doprinose plaćaju prema rješenju Porezne uprave, a predujam poreza na dohodak obračunava i obustavlja isplatiatelj primitka,
- ✱ naknada u naravi za iskorištavanje autorskih prava i naknada za isporučena umjetnička djela,
- ✱ nagrada u naravi učenicima i redovitim studentima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja,
- ✱ primitaka u naravi po osnovi stipendija i sportskih stipendija,
- ✱ potpora u naravi isplaćenih obiteljima za slučaj smrti radnika,
- ✱ pomoći u naravi za školovanje djece do 15. godine života (odnosno do završetka osmogodišnjeg školovanja),
- ✱ naknada u naravi sportskim sucima i delegatima prema kriterijima uređenima propisom koji donosi ministar financija na prijedlog ministra obrazovanja, znanosti i športa.

2 Primitak od obrta i s obrtom izjednačene djelatnosti, slobodnih zanimanja i poljoprivreda i šumarstva.

3 Primitak od najamnine, zakupnine, iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranja kampova, primitak od vremenski ograničenog ustupa autorskih prava, prava industrijskog vlasništva i drugih imovinskih prava, primitak od otuđenja nekretnina i imovinskih prava.

4 Primitak po osnovi kamata, izuzimanja imovine i korištenja usluga na teret dobiti tekućeg razdoblja i udjeli u dobiti što su ostvareni dodjelom ili opcijskom kupnjom vlastitih dionica.

5 Primitak u visini uplaćenih i porezno priznatih premija životnog osiguranja s obilježjem štednje i dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja.

2. Porez na dohodak od nesamostalnog rada po osnovi primitaka u naravi

Što je dohodak od nesamostalnog rada po osnovi primitaka u naravi?

To je razlika između primitaka u naravi što su ostvareni u poreznom razdoblju i izdataka što su nastali u istom razdoblju.

- i** **Porezno razdoblje** je, u pravilu, kalendarska godina, a može biti kraće od kalendarske godine u sljedećim slučajevima:
 1. ako rezident tijekom iste kalendarske godine postane nerezident ili obratno, u kojem slučaju porezno razdoblje obuhvaća razdoblje u kojemu je fizička osoba bila rezident ili nerezident,
 2. rođenje ili smrt poreznog obveznika.
- i** **Rezident** je fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj ima prebivalište ili uobičajeno boravište, kao i fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj nema prebivalište ni uobičajeno boravište, a zaposlena je u državnoj službi Republike Hrvatske i po toj osnovi prima plaću.
- i** **Nerezident** je fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj nema ni prebivalište ni uobičajeno boravište, a u Republici Hrvatskoj ostvaruje dohodak koji se oporezuje prema odredbama Zakona o porezu na dohodak.

2.1 Porezni obveznik

Tko je porezni obveznik poreza na dohodak od nesamostalnog rada po osnovi primitaka u naravi?

Radnik koji po osnovi radnog odnosa prima plaću u naravi, kao i druge osobe koje primaju plaću u naravi. Poslodavci i isplatitelji plaće su solidarni dužnici u postupku obračunavanja i plaćanja poreza na plaću. Iznimno, radnik nije obveznik poreza na dohodak za porez iz primitaka po osnovi nesamostalnog rada koji je poslodavac obračunao i obustavio, ali ga nije uplatio, a naknadno je nad poslodavcem otvoren stečajni ili sanacijski postupak, ili je zaključen ugovor o nagodbi prema Zakonu o naplati dospjelih nenaplaćenih poreza, carina, doprinosa i državnih jamstava.

Jesu li se obveznici poreza na dohodak od nesamostalnog rada po osnovi primitaka u naravi dužni prijaviti u Registar poreznih obveznika u nadležnoj ispostavi Porezne uprave?

To su dužni učiniti samo porezni obveznici koji:

1. dohodak po osnovi primitaka u naravi ostvaruju izravno iz inozemstva,
2. dohodak po osnovi primitaka u naravi ostvaruju u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu strane države, u međunarodnoj organizaciji, u predstavništvu ili organizaciji koja na teritoriju Republike Hrvatske ima diplomatski imunitet.

2.2 Primici u naravi i izdaci

Što je primitak u naravi po osnovi nesamostalnog rada?

Plaća koju poslodavac i isplatiatelj plaće umjesto u novcu isplaćuje radniku u naravi, to jest u stvarima, uslugama i pravima što imaju novčanu vrijednost. Ako radnik plaća djelomičnu naknadu za primitak u naravi vrijednost primitka je razlika između tržišne vrijednosti i plaćene naknade. Primitak u naravi se ne utvrđuje ako radnik plaća naknadu za primitak koji je u vrijednosti tržišne naknade, jer nema razlike između tržišne vrijednosti i plaćene naknade koja bi predstavljala primitak od nesamostalnog rada.

Kako se pri oporezivanju dohotka utvrđuje vrijednost primitaka u naravi?

Prema tržišnoj vrijednosti tih primitaka koja je važeća u mjestu davanja (s uključenim porezom na dodanu vrijednost).

Tablica br. 1: Određivanje vrijednosti primitaka

<i>Vrsta primitka u naravi</i>	<i>Vrijednost primitka</i>
Korištenje poslovnih zgrada i njihovih dijelova	Iznos zakupnine ili najamnine prema tržišnim cijenama u mjestu u kojem su poslovne zgrade ili dijelovi poslovnih zgrada
Korištenje stambenih zgrada i stanova	Iznos stanarine prema tržišnim cijenama u mjestu u kojem su stambene zgrade ili dijelovi stambenih zgrada

Korištenje odmarališta i kuća za odmor	Tržišna vrijednost smještaja, prehrane i drugih usluga
Korištenje garaža	Iznos zakupnine prema tržišnim cijenama u mjestu u kojemu je garaža
Korištenje prijevoznih sredstava	<p>1. Primitak se utvrđuje neovisno o opsegu korištenja prijevoznih sredstava u privatne svrhe⁶:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ mjesečni iznos u visini 1% nabavne vrijednosti prijevoznih sredstava, (uvećano za PDV), ili ➤ 20 % od mjesečne rate za operativni leasing (uvećano za PDV), ili <p>2. Primitak se utvrđuje prema opsegu stvarnog korištenja⁷:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Cestovno motorno vozilo</i> — ukupno prijeđena kilometraža u privatne svrhe x 2,00 kune po prijeđenom kilometru ➤ <i>Plovilo</i> — broj sati korištenja x tržišna cijena sata korištenja plovila u mjestu u kojem je plovilo registrirano ➤ <i>Sredstvo zračnog prometa</i> — broj sati korištenja x tržišna cijena sata korištenja u mjestu reistracije
Ugošćenja	Vrijednost ugošćenja prema tržišnim cijenama u mjestu ugošćenja
Korištenje kredita uz kamate ispod stope 4% godišnje	Razlika između kamata obračunanih primjenom godišnje kamatne stope od 4% i ugovorene niže kamatne stope

6 Ako više osoba ostvaruju primitke u naravi korištenjem istog prijevoznog sredstva, a poslodavac i isplatiatelj primitka odnosno plaće osnovicu utvrđuje u visini 1% nabavne vrijednosti prijevoznih sredstava mjesečno, ili u visini 20 % iznosa mjesečne rate za operativni leasing, odgovarajući iznos primitka po toj osnovi pribraja se svakoj od tih osoba

7 Isplatiatelj primitka u naravi obavezan je donijeti odluku o načinu i uvjetima korištenja prijevoznih sredstava, o načinu utvrđivanja primitka u naravi, te je obavezan voditi evidenciju o prijeđenoj kilometraži i/ili vremenu korištenja prijevoznog sredstva u privatne svrhe

Davanje darova u naravi, usluga bez naknade i slično čija je pojedinačna vrijednost preko 400,00 kuna po pojedinoj osobi koja ostvaruje primitak	Vrijednost iste ili slične vrste stvari ili usluge prema tržišnim cijenama u mjestu davanja dara ili usluge
Dodjela dionica (ako se po toj osnovi ne obračunava porez na dohodak od kapitala)	Nominalnu vrijednost dionica ili tržišna vrijednost dionica, ako je veća od nominalne pri davanju dionica.. Razlika u cijeni između prodajne, odnosno nominalne i tržišne cijene dionica koje poslodavac prodaje svojim radnicima jest primitak u naravi po osnovi nesamostalnog rada

Što su izdaci po osnovi nesamostalnog rada?

Izdaci što se priznaju prilikom oporezivanja nesamostalnog rada jesu:

1. uplaćeni doprinosi za mirovinsko osiguranje iz plaće (20,0% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti ili 15,0% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i 5,0% za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje),
2. uplaćene premije životnog osiguranja s obilježjem štednje, premije dopunskog i privatnoga zdravstvenog osiguranja i premije dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja što su uplaćene tuzemnim osigurateljima, a koje radnici uplaćuju na svoj teret, a poslodavci, isplataljevi plaća i isplataljevi mirovina obustavljaju i uplaćuju pri isplati plaća i mirovina. Ovi izdaci se priznaju najviše do 1.000,00 kuna za svaki mjesec poreznog razdoblja, odnosno do 12.000,00 kuna godišnje.

2.3 Obračunavanje predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada po osnovi primitaka u naravi

Što je to predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada po osnovi primitaka u naravi?

To je svota poreza što se obračunava prilikom svake isplate primitka u naravi.

Tko je i kad dužan obračunati, obustaviti i uplatiti predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada po osnovi primitaka u naravi?

Isplatitelji plaća u naravi dužni su obračunati, obustaviti i na propisani uplatni račun uplatiti predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada i pripadajući prirez porezu na dohodak najkasnije do posljednjeg radnog dana u mjesecu u kojemu je primitak ostvaren. Iznimno, obveznik obračunavanja i plaćanja predujma poreza na dohodak je i radnik u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu strane države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji s diplomatskim imunitetom u RH kad je obveznik po Zakonu o porezu na dohodak.

Predujam poreza na dohodak i pripadajući prirez porezu na dohodak uplaćuje se prema gradu/općini prebivališta ili uobičajenog boravišta poreznog obveznika. Ako porezni obveznik nema u Republici Hrvatskoj ni prebivalište ni uobičajeno boravište predujam poreza na dohodak i prirez porezu na dohodak uplaćuje se prema sjedištu poslodavca.

Kako se obračunava predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada po osnovi primitaka u naravi?

Od tržišne vrijednosti primitka, s uključenim porezom na dodanu vrijednost (ako je isplatelj primitka u sustavu PDV-a) i uvećanim za obvezne doprinose iz primitka, porez na dohodak i prirez porezu na dohodak. Za preračunavanje tržišne vrijednosti neto plaće u bruto plaću koriste se formule iz tablice br. 2.

Tablica br. 2: Preračunavanje neto primitka u bruto primitak⁸

R. br.	Visina neto primitka	Formule za preračunavanje neto primitka u bruto primitak
1.	$Np \leq 0$	$Bp = Np \times 1,25$
2.	$Np \leq 3.200 - 480 K_{pr} + O$	$Bp = \frac{(Np - O) : (1 - 0,15 K_{pr}) + O}{0,8}$
3.	$3.200 - 480 K_{pr} + O < Np \leq 8.000 - 1.680 K_{pr} + O$	$Bp = \frac{3.200 + O + [Np - (3.200 - 480 K_{pr} + O)] \times K_{25}}{0,8}$

8 Ako se prilikom obračuna predujma poreza dohodak ne umanjuje za osobni odbitak koriste se formule od 1 — 6, pri čemu je $O = 0,00$. K_{pr} se izostavlja iz formule kad u gradu/općini, na čijem je području prebivalište ili uobičajeno boravište poreznog obveznika poreza na dohodak, nije propisan prirez porezu na dohodak

4.	$8.000 - 1.680 K_{pr} + O < Np \leq 22.400 - 6.720 K_{pr} + O$	$Bp = \frac{8.000 + O + [Np - (8.000 - 1.680 K_{pr} + O)] \times K_{35}}{0,8}$
5.	$22.400 - 6.720 K_{pr} + O < Np \leq 28.536 - 6.720 K_{pr} - [(28.536 - O - 22.400) \times 0,45 K_{pr}]$	$Bp = \frac{22.400 + O + [Np - (22.400 - 6.720 K_{pr} + O)] \times K_{45}}{0,8}$
6.	$Np > 28.536 - 6.720 K_{pr} - [(28.536 - O - 22.400) \times 0,45 K_{pr}]$	$Bp = 22.400 + O + [Np - (22.400 - 6.720 K_{pr} + O)] \times K_{45} + 7.438,8$

Tablica br. 3: Koeficijenti prireza za propisane stope pri preračunavanju neto primitka u bruto primitak

Stopa prireza	K_{pr}	K_{25}	K_{35}	K_{45}
Nema prireza	–	1,333333	1,538462	1,818181
1%	1,01	1,337793	1,546790	1,833180
2%	1,02	1,342282	1,555210	1,848429
3%	1,03	1,346801	1,563722	1,863933
4%	1,04	1,351351	1,572327	1,879699
5%	1,05	1,355932	1,581028	1,895734
6%	1,06	1,360544	1,589825	1,912046
6,25%	1,0625	1,361702	1,592063	1,916076
6,50%	1,065	1,362862	1,594260	1,920299
7%	1,07	1,365188	1,598721	1,928640
7,50%	1,075	1,367535	1,603206	1,936858
8%	1,08	1,369863	1,607717	1,945525
9%	1,09	1,374570	1,616815	1,962708
10%	1,10	1,379310	1,626016	1,980198
12%	1,12	1,388888	1,644731	2,016129
13%	1,13	1,393728	1,654242	2,034588

15%	1,15	1,403509	1,673640	2,072539
18%	1,18	1,418439	1,703577	2,132196

Značenje simbola u formulama:

Bp = bruto primitak

Np = neto primitak

O = Osobni odbitak

Kpr = koeficijent prireza

K₂₅ = koeficijent za stopu poreza 25% + prirez

K₃₅ = koeficijent za stopu poreza 35% + prirez

K₄₅ = koeficijent za stopu poreza 45% + prirez

Po kojim se stopama obračunava i plaća porez na dohodak?

Porez na dohodak obračunava se i plaća po stopama što su prikazane u narednoj tablici:

Tablica br. 4: Porezne osnovice i porezne stope

<i>Mjesečna porezna osnovica</i>	<i>Godišnja porezna osnovica</i>	<i>Porezne stope</i>
do 3.200,00 kn	do 38.400,00 kn	15%
iznad 3.200,00 do 8.000,00 kn (idućih 4.800,00 kn)	iznad 38.400,00 do 96.000,00 kn (idućih 57.600,00 kn)	25%
iznad 8.000,00 kn do 22.400,00 kn (idućih 14.400,00 kn)	iznad 96.000,00 kn do 268.800,00 kn (idućih 172.800,00 kn)	35%
iznad 22.400,00 kn	iznad 268.800,00	45%

PRIMJER

Poslodavac 14. veljače 2006. godine isplaćuje radniku plaću za siječanj 2006. godine. Bruto iznos plaće je 4.126,37 kn.

Poslodavac tijekom veljače omogućuje radniku cjelodnevno korištenje osobnog vozila koje je u vlasništvu trgovačkog društva (plaća u naravi). Nabavna vrijednost au-

tomobila je 100.000,00 kn. Poslodavac je donio odluku da će se radniku mjesečna plaća u naravi po toj osnovi određivati u visini od 1% nabavne vrijednosti osobnog vozila. Tržišna vrijednosti primitka u naravi je 1.000,00 kn. Poslodavac je u sustavu PDV-a, tako da je na taj iznos potrebno obračunati PDV po stopi od 22% (220,00 kn). Pri oporezivanju dohotka neto primitak⁹ u naravi je 1.220,00 kn (1.000,00 kn + 220,00 kn).

Radnikovo prebivalište je u Zagrebu, u kojemu je propisana stopa prireza porezu na dohodak od 18%. Mjesečni osobni odbitak radnika je 1.600,00 kn.

- ✱ Poslodavac je dužan pri isplati i istodobno s isplatom plaće obračunati, obustaviti i uplatiti obvezne doprinose i predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada i prireza poreza na dohodak na slijedeći način:

Bruto primitak	4.126,37
Obvezni doprinosi iz primitka (bruto primitak x 20%).	825,27
Uplaćene premije životnog osiguranja, dopunskog i privatnoga zdravstvenog osiguranja i dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja	0,00
Dohodak (bruto primitak — obvezni doprinosi — uplaćene premije osiguranja)	3.301,10
Osobni odbitak	1.600,00
Porezna osnovica (dohodak — osobni odbitak).	1.701,10
Porezna osnovica do 3.200,00 kn za primjenu porezne stope 15%	1.701,10
Porez po stopi od 15%.	255,16
Prirez po stopi od 18%	45,93
Obveza poreza i prireza	301,09
Neto primitak (dohodak — obveza poreza i prireza).	3.000,00

Obveze poslodavca:

Doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje (bruto primitak x 15%)	618,96
Poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti (bruto primitak x 0,5%).	20,63
Doprinos za zapošljavanje (bruto primitak x 1,7%).	70,15

- ✱ Poslodavac je obavezan najkasnije do kraja veljače (do posljednjeg radnog dana u mjesecu u kojemu je ostvaren primitak u naravi) obračunati, obustaviti i uplatiti obvezne doprinose i predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada i prireza porezu na dohodak.

Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se od porezne osnovice koju čini iznos svih primitaka od nesamostalnog rada tijekom jednog mjeseca, umanjeno za obvezne doprinose, za uplaćene premije osiguranja

9 Primitak umanjen za izdatke obveznih doprinosa, uplaćene premije premije životnog osiguranja, dopunskog i privatnoga zdravstvenog osiguranja i dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja, i uplaćen porez i prirez porezu na dohodak

što ih poslodavci plaćaju za svoje radnike po osnovi životnog osiguranja, dopunskog i privatnoga zdravstvenog osiguranja, dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja i umanjeno za iznos mjesečnoga osobnog odbitka. Shodno tome poslodavac preračunava radnikov ukupni neto primitak od 4.220,00 kn (3.000,00 + 1.220,00 kn) u bruto primitak prema formuli za preračunavanje neto primitka u bruto primitak, koristeći tablicu br. 2, formulu pod rednim brojem 2 na stranici 9, to jest

$$\frac{(4.220,00 - 1.600,00) : (1 - 0,15 \times 1,18) + 1.600,00}{0,8}$$

te se dobije svota od 5.979,34 kn. Poslodavac obvezne doprinose i predujam poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak za isplaćenu plaću u veljači 2006. godine obračunava na slijedeći način:

Bruto primitak	5.979,34
Obvezni doprinosi iz primitka (bruto primitak x 20%).	1.195,87
Dohodak (bruto primitak — obvezni doprinosi)	4.783,47
Osobni odbitak	1.600,00
Porezna osnovica (dohodak — osobni odbitak).	3.183,47
Porezna osnovica do 3.200,00 kn za primjenu porezne stope 15%	3.183,47
Porez po stopi od 15%.	477,52
Prirez po stopi od 18%	85,95
Obveza poreza i prireza	563,47
Neto primitak	4.220,00

Obveze poslodavca:

Doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje (bruto primitak x 15%)	896,90
Poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti (bruto primitak x 0,5%).	29,90
Doprinos za zapošljavanje (bruto primitak x 1,7%)	101,65

Poslodavac 28. veljače 2006. godine uplaćuje:

- obvezne doprinose iz plaće u iznosu od kn 370,60 kn (kao razliku između 1.195,87 kn i prethodno uplaćenih 825,27 kn),
- predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada i prireza porezu na dohodak u iznosu od 262,39 kn (kao razliku između 563,48 kn i prethodno uplaćenih 301,09 kn),
- doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje u iznosu od 277,94 (kao razliku između 896,90 kn i prethodno uplaćenih 618,96 kn),
- poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti u iznosu od 9,27 kn (kao razliku između 29,90 kn i prethodno uplaćenih 20,63 kn),
- doprinos za zapošljavanje u iznosu od 31,5 kn (kao razliku između 101,65 kn i prethodno uplaćenih 70,15 kn).

Koje se obrasce obvezno podnosi Poreznoj upravi po osnovi obračunavanja i plaćanja predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada?

Isplatitelj primitka ili obveznik obračunavanja i plaćanja predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada dužni su sastaviti slijedeća izvješća za obračunati, obustavljeni i uplaćeni predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada, prirez porezu na dohodak i obvezne doprinose:

Tablica br. 5: Obrasci i obveznici njihovog podnošenja

Naziv obrasca	Obveznik podnošenja obrasca	Krajnji rok za podnošenje obrasca
ID Izvješće o primicima od nesamostalnog rada (plaći i mirovini), porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja u mjesecu _____ godine _____	Isplatitelj primitka ili porezni obveznik ¹⁰	Do 15. u mjesecu za prethodni mjesec
IP Izvješće o plaći i mirovini	Isplatitelj primitka ili porezni obveznik ¹⁰	Do 31. siječnja tekuće godine za prethodnu godinu

2.4 Godišnja porezna prijava

Jesu li obveznici poreza na dohodak od nesamostalnog rada dužni podnositi godišnju poreznu prijavu poreza na dohodak?

Ti porezni obveznici nisu dužni podnositi godišnju poreznu prijavu ako su u poreznom razdoblju (u prethodnoj kalendarskoj godini) ostvarili dohodak od nesamostalnog rada samo kod jednog tuzemnog poslodavca, ili više tuzemnih poslodavaca/ispplatitelja primitka, **ali ne istodobno**. Oni su dužni podnijeti godišnju poreznu prijavu ako su u prethodnom poreznom razdoblju (u prethodnoj kalendarskoj godini):

¹⁰ Radnik za dohodak od nesamostalnog rada izravno iz inozemstva i radnik u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu strane države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji s diplomatskim imunitetom u RH kad je obveznik po Zakonu o porezu na dohodak

- ✱ istodobno ostvarili dohodak od nesamostalnog rada (plaća i/ili mirovine) kod dva ili više poslodavaca,
- ✱ osim plaće/mirovine ostvarili i dohodak od samostalne djelatnosti i djelatnosti po osnovi kojih se dohodak utvrđuje i oporezuje kao dohodak od samostalne djelatnosti,
- ✱ kao rezidenti Republike Hrvatske dohodak ostvarili izravno iz inozemstva.

Ti su porezni obveznici dužni podnijeti godišnju poreznu prijavu i u narednim slučajevima:

- ✱ ako isplatitelj plaće ili sam porezni obveznik nije obračunao, obustavio i uplatio predujam poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak,
- ✱ ako je Porezna uprava zatražila da naknadno plate porez na dohodak i prirez porezu na dohodak.

Mogu li oni podnijeti godišnju poreznu prijavu i u slučajevima kad to nisu obvezni učiniti?

Oni mogu podnijeti godišnju poreznu prijavu radi:

1. ostvarivanja prava na neiskorišteni osobni odbitak,
2. korištenje prava na izdatke po osnovi u tuzemstvu uplaćenih premija životnog osiguranja s obilježjem štednje, dopunskog i privatnoga zdravstvenog osiguranja, te dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja,
3. prava na ravnomjerno godišnje oporezivanje odnosno godišnje izravnanje porezne osnovice,
4. drugih prava propisanih zakonima.

Ako porezni obveznik podnese godišnju poreznu prijavu radi ostvarivanja nabrojanih prava obvezan je u godišnjoj poreznoj prijavi iskazati ukupno ostvareni dohodak što je ostvaren u poreznom razdoblju po svim izvorima dohotka, to jest po osnovi primitaka od nesamostalnog rada (plaće i mirovine), od samostalne djelatnosti (od obrta, slobodnih zanimanja, poljoprivrede i šumarstva), od imovine i imovinskih prava, od kapitala, od osiguranja i primitaka od kojih se utvrđuje drugi dohodak.

Kako se obračunava godišnju poreznu osnovicu?

Ako se godišnju poreznu prijavu podnosi samo za primljene plaće i/ili mirovine godišnju poreznu osnovicu dohotka od nesamostalnog rada obračunava se na slijedeći način:

Primici od nesamostalnog rada (plaće i mirovine)

- Uplaćeni doprinosi za mirovinsko osiguranje iz plaće (20,0% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti ili 15,0% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i 5,0% za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje)
 - Uplaćene premije životnog osiguranja s obilježjem štednje, premije dopunskog i privatnoga zdravstvenog osiguranja i premije dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja koje osoba koja ostvaruje primitke od nesamostalnog rada, uplaćuje na svoj teret tuzemnim osigurateljima (najviše do 12.000,00 kuna godišnje¹¹)
- = Dohodak
 - Osobni odbitak
 - = Porezna osnovica za primjenu propisanih stopa (vidi tablicu br. 4 na stranici 11).

Kome se podnosi godišnju prijava poreza na dohodak i u kojem roku?

Rezident podnosi godišnju prijavu poreza na dohodak do kraja veljače tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svom prebivalištu ili uobičajenom boravištu.

Nerezident podnosi godišnju prijavu poreza na dohodak do kraja veljače tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu ispostavi područnog ureda Porezne uprave koja je mjesno nadležna prema sjedištu isplatitelja primitaka ili većeg dijela njegove imovine, odnosno prema mjestu u kojem je pretežno obavljao djelatnost, ili mjestu u kojemu su se koristila imovinska prava od kojih je ostvario dohodak.

11 U tu svotu na godišnjoj razini (12.000,00 kuna) uključeni su i dijelovi osobnog odbitka po osnovi:

- izdataka za zdravstvene usluge u Republici Hrvatskoj za vlastite potrebe,
- izdataka kupnje ili gradnje vlastitim sredstvima prve kuće ili stana na području Republike Hrvatske za potrebe trajnog stanovanja i/ili plaćene kamate po namjenskom stambenom kreditu u te svrhe,
- izdataka za održavanje postojećega stambenog prostora na području Republike Hrvatske radi poboljšanja uvjeta stanovanja,
- svote plaćene slobodno ugovorene najmnine za potrebe stanovanja u stambenom prostoru najmodavca.

3. Porez na dohodak od drugog dohotka osnovi primitaka u naravi

Drugi dohodak po osnovi primitaka u naravi je razlika između svakoga pojedinačnog primitka u naravi koji se ne smatra primitkom od nesamostalnog rada (plaće i mirovine), od samostalne djelatnosti (obrt i s obrtom izjednačenih djelatnosti, od slobodnih zanimanja i od poljoprivrede i šumarstva), od imovine i imovinskih prava, od kapitala i od osiguranja i propisanih izdataka.

3.1 Porezni obveznik

Tko je porezni obveznik poreza na dohodak od drugog dohotka po osnovi primitka u naravi?

Porezni obveznik je fizička osoba koja ostvaruje primitke u naravi. Isplatelj primitka u naravi je solidarni dužnik u postupku obračunavanja i plaćanja predujma poreza na drugi dohodak.

Moraju li se obveznici koji ostvaruju drugi dohodak prijaviti u Registar poreznih obveznika?

Za obveznike poreza na dohodak od drugog dohotka nije propisana takva odredba, osim za:

1. porezne obveznike koji ostvaruju drugi dohodak izravno iz inozemstva, i
2. porezne obveznike koji obavljaju samostalne djelatnosti novinara, umjetnika i športaša i osigurani su po toj osnovi i doprinose za obvezna osiguranja plaćaju prema rješenju Porezne uprave, a prelaze na oporezivanje po odbitku (isplatelj primitka po osnovi obavljanja tih djelatnosti predujam poreza na dohodak obračunava i plaća po odbitku kao predujam poreza na dohodak od drugog dohotka).

Jesu li obveznici koji ostvaruju drugi dohodak dužni voditi poslovne knjige?

Ti porezni obveznici ne moraju voditi poslovne knjige i evidencije, osim kad se prijave u Registar poreznih obveznika s namjerom da dohodak utvrđuju na način propisan za samostalne djelatnosti na temelju poslovnih knjiga i evidencija. Pisani zahtjev za promjenom načina utvrđivanja i oporezivanja dohotka podnosi se u nadležnoj ispostavi Porezne uprave na početku ostvarivanja dohotka, na početku obavljanja djelatnosti, ili do kraja tekuće godine za iduću godinu.

3.2 Primici u naravi i izdaci

Što su primici u naravi pri utvrđivanju dohotka od drugog dohotka?

Primici u naravi su korištenje zgrada, prometnih sredstava, povoljnije kamate pri odobravanju kredita i druge pogodnosti što ih davatelji tih primitaka daju fizičkim osobama koje nisu njihovi radnici.

Kako se utvrđuje vrijednost primitka u naravi?

Prema tržišnoj vrijednosti koja je važeća u mjestu davanja primitka, kao što je prikazano u tablici br. 1 na stranici 6.

Koji se izdaci priznaju pri utvrđivanju poreza na dohodak od drugog dohotka po osnovi primitaka u naravi?

Pri utvrđivanju poreza na dohodak od drugog dohotka po osnovi primitaka u naravi kao izdatak se priznaje svota što je iz primitka uplaćena za obvezne doprinose (20,0% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti, ili 15,0% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i 5,0% za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje).

Iznimno, prilikom utvrđivanja poreza na dohodak od drugog dohotka po osnovi primitaka u naravi priznaju se izdaci u visini 30% primitaka u naravi što su ih fizičke osobe ostvarile po osnovi:

1. autorskih naknada što su isplaćene u naravi prema Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima, uključujući i naknade u naravi za isporučeno umjetničko djelo osobama koje obavljaju umjetničku i kulturnu djelatnost,
2. primitaka u naravi od profesionalnih djelatnosti novinara, umjetnika i sportaša koji su osigurani po toj osnovi i doprinose za obvezna osiguranja plaćaju prema rješenju Porezne uprave, a porez na dohodak obračunava i obustavlja isplatelj primitka,
3. primitaka u naravi nerezidenata za obavljanje umjetničke, artistske, zabavne, sportske, književne i likovne djelatnosti, djelatnosti u svezi s tiskom, radiom, televizijom i zabavnim priredbama.

3.3 Obračunavanje predujma poreza na dohodak od drugog dohotka po osnovi primitaka u naravi

Što je to predujam poreza na dohodak od drugog dohotka po osnovi primitaka u naravi?

To je svota poreza što se obračunava i plaća prilikom svake isplate primitka u naravi.

Tko je i kad dužan obračunati, obustaviti i uplatiti predujam poreza na dohodak od drugog dohotka?

Predujam poreza na dohodak od drugog dohotka obračunavaju, obustavljaju i uplaćuju **isplatelji** prilikom svake isplate i istodobno s isplatom. Iznimno, predujam poreza na dohodak od drugog dohotka obračunava i uplaćuje **porezni obveznik** u roku 8 dana ako je dohodak ostvario izravno u inozemstvu bez posredovanja tuzemnog isplatelja.

Priznaje li se osobni odbitak prilikom obračunavanja predujma poreza na dohodak od drugog dohotka?

Prilikom obračunavanja predujma poreza na dohodak od drugog dohotka osobni odbitak se ne priznaje.

Po kojoj se stopi obračunava i plaća predujam poreza na dohodak od drugog dohotka?

Predujam poreza na dohodak od drugog dohotka obračunava se i plaća po stopi od 25%.

Kako se izračunava primitak u naravi od kojeg se utvrđuje predujam poreza na dohodak od drugog dohotka?

Tako da se tržišna vrijednost primitka (s uključenim PDV–om, ako je isplatelj primitka u sustavu PDV–a) uveća za obvezne doprinose iz primitka (20,0% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti, ili 15,0% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i 5,0% za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje) i za porez na dohodak i prirez porezu na dohodak.

Neto primitak se preračunava u bruto primitak prema slijedećoj formuli:
 Ukupni primitak = Neto primitak x koeficijent za preračunavanje neto primitka u
 bruto primitak (vidi tablicu br. 6).

Tablica br. 6: Koeficijenti za preračunavanje neto primitka u bruto primitak

<i>Stopa prireza</i>	<i>Koeficijent</i>	<i>Stopa prireza</i>	<i>Koeficijent</i>	<i>Stopa prireza</i>	<i>Koeficijent</i>
0,00	1,666667	6,00	1,700680	9,00	1,718213
1,00	1,672241	6,25	1,702070	10,00	1,724138
2,00	1,677852	6,50	1,703694	12,00	1,736111
3,00	1,683502	7,00	1,706485	13,00	1,742160
4,00	1,689189	7,50	1,709285	15,00	1,754386
5,00	1,694915	8,00	1,712329	18,00	1,773050

PRIMJER:

Trgovačko društvo omogućuje vanjskom suradniku boravak u hotelu koje nije u vlasništvu tog trgovačkog društva. Prebivalište vanjskog suradnika je u gradu s propisanom stopom prireza porezu na dohodak od 13%. Tržišna vrijednost neto primitka je 10.000,00 kn.

Poslodavac je u sustavu PDV-a, tako da je na taj iznos potrebno obračunati PDV po stopi od 22% (2.200,00 kn). Pri oporezivanju dohotka neto primitak u naravi je 12.200,00 kn (10.000,00 kn + 2.200,00 kn). Trgovačko društvo je obvezno vanjskom suradniku obračunati predujam poreza na dohodak od drugog dohotka na naredni način:

Ukupni primitak	= 21.254,36 kn
– Doprinosi za obvezno osiguranje (ukupni primitak x 20%)	= 4.250,87 kn
Dohodak (primitak — obvezni doprinosi)	= 17.003,49 kn
Porez na dohodak po stopi od 25%	= 4.250,87 kn
Prirez porezu na dohodak	= 552,61 kn
Porez i prirez	= 4.803,49 kn
Neto primitak	= 12.200,00 kn
(dohodak — uplaćeni porez i prirez)	

Obveza isplatitelja drugog dohotka:

Doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje 15%
(ukupni primitak x 15%) = 3.188,15 kn

Neto primitak se preračunava u bruto primitak prema formuli:

Ukupni primitak = Neto primitak x koeficijent za preračunavanje neto primitka u bruto primitak (vidi tablicu br. 6) = 12.200,00 x 1,742160 = 21.254,36.

Iznimno, primitke u naravi od kojih se utvrđuje predujam poreza na dohodak od drugog dohotka novinara i športaša koji su osigurani po toj osnovi i doprinose za obvezna osiguranja plaćaju prema rješenju Porezne uprave, kao i primitke nerezidenata za obavljanje umjetničke, artistske, zabavne, sportske, književne i likovne djelatnosti, te djelatnosti u svezi s tiskom, radiom, televizijom i zabavnim priredbama, a porez na dohodak obračunava i obustavlja isplatiatelj primitka, predujam poreza na dohodak od drugog dohotka utvrđuje se od osnovice koju čini tržišna vrijednost primitka (s uključenim PDV-om) umanjena za porezno priznate izdatke (30% od svote primitka), a uvećana za porez na dohodak i prirez porezu na dohodak.

Neto primitak se preračunava u bruto primitak prema slijedećoj formuli:

$$\text{Ukupni primitak} = \frac{\text{Neto primitak}}{\left[1 - 0,175 \times \frac{(100 + \text{stopa prireza})}{100} \right]}$$

PRIMJER:

Izdavačko i nakladničko trgovačko društvo autoru knjige daje, kao naknadu za korištenje autorskog prava na objavu knjige, 500 primjeraka te knjige. Autor nije u radnom odnosu u tom trgovačkom društvu prebivalište mu je u gradu s propisanom stopom prireza porezu na dohodak od 10%.

Tržišna vrijednosti primitka u naravi je 10.000,00 kn (vlastiti troškovi utvrđeni prema računovodstvenim propisima). Trgovačko društvo je u sustavu PDV-a, tako da je na taj iznos potrebno obračunati PDV po stopi od 22% (2.200,00 kn). Pri oporezivanju dohotka tržišna vrijednost primitka je 12.200,00 kn (10.000,00 kn + 2.200,00 kn). Trgovačko društvo je obvezno autoru obračunati predujam poreza na dohodak od drugog dohotka na naredni način:

Ukupni primitak	= 15.108,36 kn
– Priznati paušalni izdatak (30%)	= 4.532,51 kn
Dohodak (ukupni primitak — izdatak)	= 10.575,85 kn
Porez na dohodak po stopi od 25% = 10.575,85 kn x 25%	= 2.643,96 kn

Prizez porezu na dohodak	= 2.643,96 kn x 10%	= 264,40 kn
Porez i prizez	= 2.643,96 kn + 264,40 kn	= 2.908,36 kn
Neto primitak		= 10.575,85 kn
– 2.908,36 kn	=	12.200,00
(dohodak — uplaćeni porez i prizez)		

$$\text{Ukupni primitak} = \frac{12.000,00}{\left[1 - 0,175 \times \frac{(100 + 10)}{100}\right]} = 15.108,36$$

Nadalje, primitak u naravi od kojeg se utvrđuje predujam poreza na dohodak od drugog dohotka po osnovi naknada za isporučena umjetnička djela osobama koje obavljaju umjetničku i kulturnu djelatnost, a porez na dohodak obračunava i obustavlja isplatelj primitka, utvrđuje se od osnovice koju čini tržišna vrijednost primitka (s uključenim PDV-om) umanjena za porezno priznati iznos u visini 55% od svote primitka (30% porezno priznati izdatak + 25% neoporezivi dio autorskog honorara za umjetničko djelo), a uvećana za porez na dohodak i prizez porezu na dohodak.

Neto primitak se preračunava u bruto primitak prema slijedećoj formuli:

$$\text{Ukupni primitak} = \frac{\text{Neto primitak}}{\left[1 - 0,1125 \times \frac{(100 + \text{stopa poreza})}{100}\right]}$$

PRIMJER:

Trgovačko društvo daje glazbeni instrument umjetniku–glazbeniku, koji nije u radnom odnosu u trgovačkom društvu, kao naknadu za nastup na koncertu koje je trgovačko društvo organiziralo povodom godišnje skupštine dioničara. Umjetnikovo prebivalište je u gradu s propisanom stopom prizeza porezu na dohodak od 10%. Tržišna vrijednost primitka je 6.000,00 kn. Trgovačko društvo je u sustavu PDV-a tako da je na taj iznos potrebno obračunati PDV po stopi od 22% (1.452,00 kn). Pri oporezivanju dohotka tržišna vrijednost primitka je 7.452,00 kn (6.000,00 kn + 1.452,00 kn).

Trgovačko društvo je obvezno umjetniku obračunati predujam poreza na dohodak od drugog dohotka na naredni način:

Ukupni primitak	=	8.504,42 kn
– Priznati paušalni iznos (55% ¹²)	=	4.677,43 kn

12 30% porezno priznati izdatak + 25% neoporezivi dio umjetničkog autorskog honorara za umjetničko djelo (umjetničko djelo određuje se potvrdom nadležne strukovne umjetničke udruge ili ovlaštene agencije prilikom naplate autorskog honorara, a podatke o udrugama i ovlaštenim agencijama daje Ministarstvo kulture).

Dohodak (ukupni primitak — izdatak)	=	3.826,99 kn
Porez na dohodak po stopi od 25%	= 8.725,46 kn x 25%	= 956,75 kn
Prizez porezu na dohodak	= 2.181,36 kn x 10%	= 95,67 kn
Porez i prizez	= 2.181,36 kn + 283,58 kn	= 1.052,42 kn
Neto primitak (dohodak — uplaćeni porez i prizez)	=	7.452,00 kn

$$\text{Ukupni primitak} = \frac{7.452,00}{[1 - 0,1125 \times \frac{(100 + 10)}{100}]} = 8.504,42$$

Postoji li obveza dostavljanja izvješća o drugom dohotku?

Isplatitelji primitaka, a u propisanim slučajevima i sam porezni obveznik, obvezni su za primitke od kojih se utvrđuje drugi dohodak i uplaćeni porez na dohodak dostavljati nadležnoj ispostavi Porezne uprave slijedeća izvješća:

Tablica br. 7: Izvješća i rokovi za njihovo podnošenje

Naziv obrasca	Obveznik podnošenja obrasca	Rok za podnošenje obrasca
IDD — Izvješće o drugom dohotku, obračunanom i uplaćenom porezu na dohodak i prizezu te doprinosima za obvezna osiguranja u mjesecu ____ godine	<ul style="list-style-type: none"> ➤ isplataitelj primitka od kojega se utvrđuje drugi dohodak ➤ osoba koja primitak od kojega se utvrđuje drugi dohodak naplati neposredno iz inozemstva 	do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec
ID-1 Izvješće o isplaćenom primitku, dohotku, uplaćenom doprinosu, porezu po odbitku i prizezu u godini ____	<ul style="list-style-type: none"> ➤ osoba koja primitak od kojega se utvrđuje drugi dohodak naplati neposredno od druge fizičke osobe koja ne obavlja samostalnu djelatnost 	do 31. siječnja tekuće godine za prethodnu godinu

Jesu li isplatitelji obvezni izdati potvrde osobama kojima isplaćuju primitke po osnovi drugog dohotka?

Na kraju godine isplatitelj primitka po osnovi kojega se utvrđuje drugi dohodak obavezan je poreznim obveznicima dati potvrde o:

1. visini pojedinačnih i ukupnih godišnjih primitaka po izvorima dohotka,
2. postotku i iznosu priznatih izdataka pri isplati,
3. iznosu izdatka po osnovi uplaćenog obveznog doprinosa iz primitka prema posebnim propisima,
4. iznosu dohotka,
5. nadnevkuplate obveznih doprinosa, poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak,
6. iznosu obustavljenih i uplaćenih obveznih doprinosa iz primitka, poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak, i
7. iznosu neto isplate.

Jesu li obveznici poreza na dohodak od drugog dohotka dužni podnijeti godišnju poreznu prijavu poreza na dohodak po isteku godine u kojoj su ostvarili primitke?

Ovi porezni obveznici nemaju obvezu podnošenja godišnje porezne prijave za ostvareni drugi dohodak (ako su predujmovi poreza na dohodak i propisani prirez plaćeni u skladu sa zakonskim odredbama), a pod uvjetom da nisu obveznici podnošenja godišnje porezne prijave po osnovi ostalih izvora dohotka za koji se godišnja prijava mora obvezno podnijeti¹³.

Iznimno, oni su obvezni podnijeti godišnju poreznu prijavu za ostvareni drugi dohodak u narednim slučajevima:

- 13 — porezni obveznik ako u poreznom razdoblju ostvari dohodak od nesamostalnog rada kod dva ili više poslodavca istodobno, i/ili
- porezni obveznik ako u poreznom razdoblju ostvari dohodak od samostalne djelatnosti i djelatnosti po osnovi kojih se dohodak utvrđuje i oporezuje kao dohodak od samostalne djelatnosti, i/ili
- rezident ako dohodak ostvari izravno iz inozemstva, i/ili
- porezni obveznik ako je Porezna uprava zatražila da naknadno plati porez na dohodak, i/ili
- porezni obveznik ako poslodavac, isplatitelj primitka ili sam porezni obveznik nije obračunao, obustavio i uplatio predujam poreza na dohodak i prirez porezu na dohodak

- * ako su kao rezidenti Republike Hrvatske ostvarili drugi dohodak izravno iz inozemstva,
- * ako isplatitelj primitka (ili sam porezni obveznik, ako je to dužan učiniti) nije obračunao, obustavio i uplatio predujam poreza na drugi dohodak i prireza porezu na dohodak,
- * ako je Porezna uprava zatražila da naknadno plate porez na drugi dohodak i prirez porezu na dohodak.

i Ako porezni obveznik podnese godišnju poreznu prijavu obavezan je u njoj iskazati ukupno ostvareni dohodak što je ostvaren u poreznom razdoblju po svim izvorima dohotka.

Mogu li oni podnijeti godišnju poreznu prijavu i u slučajevima kad to nisu obvezni učiniti?

Oni mogu podnijeti godišnju poreznu prijavu radi:

1. ostvarivanja prava na neiskorišteni osobni odbitak,
2. korištenje prava na izdatke po osnovi tuzemnim osiguravateljima u tuzemstvu uplaćenih premija životnog osiguranja s obilježjem štednje, dopunskog i privatnoga zdravstvenog osiguranja, te dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja,
3. korištenja prava na ravnomjerno godišnje oporezivanje odnosno godišnje izravnanje porezne osnovice, i
4. drugih prava što su propisani zakonima.

i Ako porezni obveznik podnese godišnju poreznu prijavu radi ostvarivanja nabrojanih prava obavezan je u godišnjoj poreznoj prijavi iskazati ukupno ostvareni dohodak što je ostvaren u poreznom razdoblju po svim izvorima dohotka.

4. Prirez porezu na dohodak

Tko propisuje prirez porezu na dohodak?

Grad ili općina na čijem području porezni obveznik poreza na dohodak ima prebivalište ili uobičajeno boravište.

Tko je obveznik prireza porezu na dohodak?

Obveznik prireza porezu na dohodak je porezni obveznik poreza na dohodak s prebivalištem ili uobičajenim boravištem na području na kojemu je gradskom ili općinskom odlukom propisana obveza plaćanja prireza.

Tko i kad obračunava, obustavlja i uplaćuje prirez porezu na dohodak?

Isplatitelj dohotka je dužan obračunati, obustaviti i uplatiti prirez istodobno kad poreznom obvezniku obračunava i plaća porez na dohodak. Iznimno, radnik u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu strane države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji s diplomatskim imunitetom u RH (kad je obveznik po Zakonu o porezu na dohodak) i radnik koji prima plaću neposredno iz inozemstva sam obračunava i uplaćuje prirez porezu na dohodak istodobno kad obračunava i plaća porez na dohodak.

Kako se izračunava prirez porezu na dohodak?

Prirez se izračunava tako da se utvrđeni iznos poreza na dohodak pomnoži s propisanom stopom prireza.

Kolike su stope prireza porezu na dohodak?

Općina, odnosno grad mogu obveznicima poreza na dohodak sa svoga područja propisati plaćanje prireza porezu na dohodak prema sljedećim stopama:

1. općina po stopi do 10%,
2. grad ispod 30.000 stanovnika po stopi do 12%,
3. grad iznad 30.000 stanovnika po stopi do 15%,
4. Grad Zagreb po stopi do 30%.

Tablica br. 8: Stope prireza porezu na dohodak po gradovima i općinama

Andrijaševci	8%	Barban	5%	Bednja	10% ¹⁴
Bale	1%	Bedenica	3%	Belica	1%

14 primjenjuje se od 1. travnja 2006. godine

Beli Manastir	1%	Civljane	7%	Erdut	1% ¹⁶
Belišće	10%	Crikvenica	10%	Ervenik	3%
Benkovac	5%	Čabar	5%	Farkaševac	3%
Beretinec	7%	Čaglin	5%	Fažana	3%
Bilice	10%	Čakovec	10%	Garčin	5%
Bilje	5%	Čazma	10%	Garešnica	10%
Biskupija	4%	Čeminac	3%	Gornji Bogičevci	5% ¹⁷
Bistra	10%	Darda	5%	Gračišće	5%
Bizovac	3%	Davor	10%	Gradec	5%
Bjelovar	12%	Delnice	5%	Hrvace	10%
Blato	10%	Dežanovac	5%	Hum na Sutli	5%
Bol	10%	Donja Voća	10% ¹⁵	Ilok	5% ¹⁶
Borovo	10%	Donji Andrijevići	8%	Imotski	12%
Bošnjaci	5%	Donji Martijanec	5%	Ivanec	10%
Brckovljani	3%	Donji Miholjac	8%	Ivanić Grad	6%
Brdovec	10%	Dragalić	10%	Ivankovo	10%
Brela	5%	Draž	2%	Jagodnjak	3%
Brestovac	5%	Drenovci	5%	Jakovlje	5%
Brinje	10%	Drniš	5%	Jakšić	5%
Brodski Stupnik	10%	Dubrava	3%	Jastrebarsko	9%
Buje	6%	Dubravica	7%	Jelsa	10%
Bukovlje	5%	Dubrovnik	15%	Kapela	8%
Cerna	5%	Duga Resa	5%	Kaptol	10%
Cernik	10%	Dugo Selo	12%	Karlovac	12%
Cerovlje	2%	Dugopolje	8%	Karojba	5%
Cista Provo	3%	Dvor	5%	Kaštela	12%
Cestica	10%	Đakovo	10%	Kaštelir — Labinci	1%

15 Primjenjuje se od 20. siječnja 2006. godine

16 Primjenjuje se od 1. lipnja 2006. godine

17 Primjenjuje se od 1. ožujka 2006. godine

Kijevo	5%	Ludbreg	12%	Otočac	5%
Kistanje	3%	Luka	5%	Otok (Vinkovci)	10%
Klanjec	12%	Lumbarda	5%	Ozalj	12%
Klenovik	7%	Lupoglav	1%	Pazin	5%
Klinča Sela	10%	Magadenovac	2%	Petlovac	5%
Kloštar Ivanić	2%	Makarska	10%	Petrijevci	5%
Kneževi Vinogradi	5%	Marčana	5%	Petrinja	10%
Knin	5%	Marija Gorica	10% ¹⁹	Pićan	2%
Konavle	7,5%	Marijanci	5%	Pirovac	6%
Končanica	5%	Markušica	5%	Pisarovina	3%
Konjščina	5%	Medulin	5%	Pleternica	10%
Korčula	6%	Metković	10%	Plitvička Jezera	5%
Kraljevica	5%	Milna	2%	Podbablje	6% ²⁰
Krašić	6%	Mljet	10%	Podcrkavlje	5%
Krvarsko	5%	Motovun	1%	Podgora	10%
Križ	2%	Mrkopalj	5%	Podstrana	8%
Križevci	10%	Muč	7%	Pokupsko	5%
Krnjak	8%	Murter	6%	Popovac	3%
Kutina	10%	Negoslavci	5%	Popovača	6%
Labin	6%	Nova Gradiška	12%	Požega	10%
Lanišće	1%	Nova Kapela	10%	Pregrada	10%
Lastovo	1%	Novi Marof	10%	Preseka	3%
Lipovljani	6%	Novi Vinodolski	7%	Primošten	10%
Ližnjan	5%	Nuštar	6%	Proložac	5%
Lokvičići	7%	Omiš	8%	Promina	5%
Lovas	5% ¹⁸	Orle	5%	Pučišća	5%
Lovnac	3%	Osijek	13%	Pula	7,5%

18 Primjenjuje se od 1. veljače 2006. godine

19 Do 31. siječnja 2006. g primjenjuje se stopa od 5%

20 Do 31. siječnja 2006. g primjenjuje se stopa od 3%

Pušća	10%	Sveti Lovreč	1%	Vis	3%
Rakovec	3%	Sveti Petar u Šumi	7%	Visoko	10%
Rakovica	8%	Svetvinčenat	5%	Višnjan	1%
Raša	6%	Šibenik	10%	Vižinada	1%
Ravna Gora	7,5%	Tinjan	5%	Vodice	6%
Rešetari	10% ²¹	Tisno	6%	Vodnjan	5%
Ribnik	5%	Tordinci	5%	Vojnić	7,5%
Rijeka	6,25%	Trnovec Bartolovečki	3%	Vrbanja	5%
Rugvica	6%	Trogir	8%	Vrbje	3%
Runovići	6%	Trpanj	10%	Vrbovec	12%
Ružić	5%	Tučepi	10%	Vrbovsko	6%
Sibinj	10%	Udbina	5%	Vrgorac	10%
Sinj	8%	Umag	6%	Vrhovine	10%
Sisak	10% ²²	Unešić	5%	Vrlika	7%
Slavonski Brod	8%	Valpovo	8%	Zadvarje	1%
Slunj	5%	Varaždin	10%	Zagreb	18%
Solin	10%	Varaždinske toplice	10%	Zagvozd	6%
Split	10%	Vela Luka	9%	Zaprešić	12%
Sračinec	5%	Velika Gorica	12%	Zlatar Bistrica	5%
Stara Gradiška	5%	Velika Kopanica	7%	Zmijavci	8%
Staro Petrovo Selo	10%	Veliko Trgovišće	7,5%	Žakanje	5%
Stupnik	6%	Vidovec	10%	Žminj	5%
Sutivan	10%	Vinica	5%	Žumberak	3%
Sveta Nedelja	3%	Vinkovci	10%	Župa dubrovačka	10%
Sveti Ivan Zelina	12%	Virovitica	6%	Županja	12%

21 Do 1. veljače 2006. g primjenjuje se stopa od 5%

22 Primjenjuje se od 1. srpnja 2006. godine

5. Obvezni doprinosi po osnovi primitaka u naravi

5.1 Obvezni doprinosi po osnovi plaće u naravi

Tko je dužan obračunati, obustaviti i uplatiti obvezne doprinose?

Poslodavci su dužni istovremeno s isplatom plaće u naravi obračunati, obustaviti i uplatiti obvezne doprinose.

Za koje je obvezne doprinose radnik obveznik?

Radnik je obveznik doprinosa, a poslodavac je dužan obračunavati, obustaviti i plaćati sljedeće doprinose u ime i u korist svojih radnika:

Tablica br. 9: Doprinosi za obvezno osiguranje iz plaće i razlike plaće

Obveznik doprinosa	Vrsta doprinosa i stope	Osnovica za obračun doprinosa	Rok za obračun doprinosa	Rok za uplatu doprinosa
Radnik osiguranik s osnove radnog odnosa	— 20,0% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti ili — 15,0% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i	plaća (za 2006. godinu od najniže mjesečne osnovice 2.169,65 kn do najviše mjesečne osnovice 37.194,00 kn, odnosno do najviše godišnje osnovice 446.328,00 kn)	Prilikom obračuna plaće, a ako plaća plaće ili razlike plaće nije isplaćena tada do zadnjeg dana u	Istodobno s isplatom plaće ili razlike plaće, a ako plaća ili razlike plaće nije isplaćena tada do zadnjeg dana u
Radnik za razliku plaće koju umjesto poslodavca isplaćuje isplatelj razlike plaće	— 5,0% za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	razlika plaće (do najviše mjesečne osnovice 37.194,00 kn, odnosno do najviše godišnje osnovice 446.328,00 kn)	mjesecu nije isplaćena	mjesecu

Za koje su doprinose poslodavci obveznici plaćanja?

Poslodavci su obveznici doprinosa »na plaću« u naravi i dužni su za svoje radnike i u njihovu korist obračunati i plaćati naredne doprinose:

Tablica br. 10: Doprinosi za obvezno osiguranje na plaću i razliku plaće

Obveznik doprinosa	Vrsta doprinosa i stope	Osnovica za obračun doprinosa	Rok za obračun doprinosa	Rok za uplatu doprinosa
— Poslodavac radnika u radnom odnosu — Isplatelj razlike plaće	— 15,0% za osnovno zdravstveno osiguranje — 0,5% poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti — 1,7% za zapošljavanje ²³ — dodatni doprinos za mirovinsko osiguranje za staž s povećanim trajanjem ²⁴	— ukupna plaća svih zaposlenih — ukupna razlika plaće	prilikom obračuna plaće ili ako plaća ili razlika plaće nije isplaćena u cijelosti za prethodni mjesec doprinosi se moraju obračunati prema iznosu dospjele neisplaćene plaće ili razlike plaće	istodobno s isplatom plaće ili razlike plaće, a ako plaća ili razlika plaće nije isplaćena tada do zadnjeg dana u mjesecu

23 Iznimno, prema odredbama posebnog zakona poslodavac koji ima obvezu plaćanja posebnog doprinosa za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom doprinos za zapošljavanje obračunava po stopi 1,6%.

24 Za osiguranika kojemu se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem, a koji je osiguran samo u prvom stupu mirovinskog osiguranja dodatni doprinos se obračunava na osnovicu za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti, i to kad se svakih 12 mjeseci staža osiguranja računa kao:

- 14 mjeseci staža osiguranja — po stopi 4,86%,
- 15 mjeseci staža osiguranja — po stopi 7,84%,
- 16 mjeseci staža osiguranja — po stopi 11,28%,
- 18 mjeseci staža osiguranja — po stopi 17,58%.

Za osiguranika kojemu se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem, a koji je osiguran i u drugom stupu mirovinskog osiguranja dodatni doprinos se obračunava na osnovicu za mirovinsko osiguranje, i to kad se svakih 12 mjeseci staža osiguranja računa kao:

- 14 mjeseci staža osiguranja — po stopi 3,61% dodatni doprinos za 1. stup i 1,25% za 2. stup,
- 15 mjeseci staža osiguranja — po stopi 5,83% dodatni doprinos za 1. stup i 2,01% za 2. stup,
- 16 mjeseci staža osiguranja — po stopi 8,39% dodatni doprinos za 1. stup i 2,89% za 2. stup,
- 18 mjeseci staža osiguranja — po stopi 13,07% dodatni doprinos za 1. stup i 4,51% za 2. stup

5.2 Obvezni doprinosi po osnovi primitaka u naravi od drugog dohotka

Tko je obveznik doprinosa i tko je dužan obračunati, obustaviti i uplatiti obvezne doprinose po osnovi primitaka u naravi od drugog dohotka?

Obveznici doprinosa i obveznici obračunavanja doprinosa s osnove drugog dohotka prikazani su u narednoj tablici:

Tablica br. 11: Doprinosi za obvezno osiguranje po osnovi primitaka u naravi od drugog dohotka

Obveznik doprinosa	Obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa	Osnovica za obračun doprinosa	Stope za obračun doprinosa i vrste doprinosa	Rok za obračun doprinosa	Rok za uplatu doprinosa
osiguranik s osnove primitka u naravi koji se oporezuje kao drugi dohodak	isplatitelj primitka	drugi dohodak	— 20,0% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti II — 15,0% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i — 5,0% za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	prije isplate primitka	istovremeno s isplatom
isplatitelj primitka u naravi koji se oporezuje kao drugi dohodak	isplatitelj primitka	drugi dohodak	15,0% za osnovno zdravstveno osiguranje	prije isplate primitka	istovremeno s isplatom

Jesu li propisana oslobođenja od plaćanja doprinosa?

Jesu, jer se doprinosi ne plaćaju na primitke ostvarene po osnovi:

1. naknade za iskorištavanje autorskog prava,
2. naknade za isporučeno umjetničko djelo,
3. nagrade učenicima i redovitim studentima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja,
4. stipendije,
5. sportske stipendije,
6. potpore isplaćene obitelji za slučaj smrti radnika,
7. pomoći za školovanje djece do 15. godine života, odnosno do završetka osmogodišnjeg školovanja,
8. stalne mjesečne nagrade koju redoviti članovi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti primaju sukladno s odredbama posebnog propisa,
9. naknade športskim sucima i delegatima prema kriterijima uređenima propisom koji donosi ministar financija na prijedlog ministra obrazovanja, znanosti i športa.

Doprinosi se ne obračunavaju niti na primitke od kojih se utvrđuje drugi dohodak za djelatnosti novinara, umjetnika i sportaša koji su osigurani po toj osnovi i doprinose plaćaju prema rješenju Porezne uprave, a porez na dohodak obračunava i obustavlja isplatitelj primitka.

6. Primjeri obračunavanja predujma poreza na dohodak, prireza porezu na dohodak i obveznih doprinosa

6.1 Primjeri obračunavanja predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada, prireza porezu na dohodak i obveznih doprinosa

Primjer 1.

Trgovačko društvo 10. veljače 2006. godine svom radniku s prebivalištem u gradu u kojemu je stopa prireza porezu na dohodak 10% isplaćuje plaću (bruto iznos je 4.844,31 kn), a 24. veljače isplaćuje mu dio plaće u naravi (u bonovima) u iznosu od 1.000,00 kn (neto primitak). Radnikov osobni odbitak je 1.600,00 kn.

- * Društvo ima obvezu:
 - istodobno s isplatom plaće obračunati, obustaviti i platiti obvezne doprinose i predujam poreza na dohodak i prireza,
 - najkasnije do posljednjeg radnog dana u veljači iz primitka u naravi obračunati, obustaviti i uplatiti obvezne doprinose, predujam poreza na dohodak i prirez porezu na dohodak,
 - do 15. ožujka 2006. godine nadležnoj ispostavi Porezne uprave podnijeti obrazac ID, to jest izvješće o obračunatom, obustavljenom i uplaćenom porezu na dohodak od nesamostalnog rada, prirezu porezu na dohodak i obveznim doprinosima za veljaču 2006. godine.
- * Trgovačko društvo obračunava obvezne doprinose i predujam poreza na dohodak i prireza na naredni način:

Tablica br. 12.: Obračunavanje predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada

R. Br.	OPIS	IZNOS (u kunama)
1	Primitak (bruto plaća)	4.844,31
2	Doprinosi za mirovinsko osiguranje iz primitka (1 x 20%)	968,86
3	Dohodak = primitak — izdaci (1 — 2)	3.875,45
4	Osobni odbitak	1.600,00
5	Porezna osnovica = dohodak — osobni odbitak (3 — 4)	2.275,45
6	Porezna osnovica do 3.200,00 kn za primjenu porezne stope od 15%	2.275,45
7	Porez po stopi od 15%	341,32
8	Prirez porezu na dohodak (10 x 10%)	34,13
9	Ukupno porez i prirez (7 + 8)	375,45
10	Neto plaća (3 — 9)	3.500,00
11	<i>Obveze trgovačkog društva:</i>	
12	Doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje (1 x 15%)	726,65
13	Poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti (1 x 0,5%)	24,22
14	Doprinos za zapošljavanje (1 x 1,7%)	82,35

- ✱ Trgovačko društvo je obvezno 10. veljače 2006. godine, istodobno s isplatom plaće, uplatiti obustavljene obvezne doprinose iz plaće (968,86 kn), doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje (726,65 kn), poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti (24,22 kn), doprinos za zapošljavanje (82,35 kn) i predujam poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak (375,45 kn).
- ✱ Trgovačko društvo je za ostvareni primitak u naravi obvezno, najkasnije do kraja veljače (do posljednjeg radnog dana u mjesecu u kojemu je ostvaren primitak u naravi), obračunati, obustaviti i uplatiti obvezne doprinose i predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada i prireza porezu na dohodak.

Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se od porezne osnovice koju čini iznos svih primitaka od nesamostalnog rada tijekom jednog mjeseca, umanjen za uplaćene obvezne doprinose iz plaće i za uplaćene premije osiguranja što ih poslodavci plaćaju za svoje radnike po osnovi životnog osiguranja, dopunskog i privatnoga zdravstvenog osiguranja, dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja i umanjen za iznos mjesečnoga osobnog odbitka. Shodno tome trgovačko društvo preračunava radnikov ukupni neto primitak od 4.500,00 kn (3.500,00 + 1.000,00 kn) u bruto primitak prema formuli za preračunavanje neto primitka u bruto primitak, koristeći tablicu br. 2, formulu pod rednim brojem 2 na stranici 9, te se dobije svota od 6.393,10 kn. Obvezne doprinose i predujam poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak za isplaćenu plaću u veljači 2006. godine obračunava na slijedeći način:

Tablica br. 13.: Obračunavanje predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada

R. Br.	OPIS	IZNOS (u kunama)
1	Ukupni primitak (bruto plaća)	6.393,10
2	Doprinosi za mirovinsko osiguranje iz primitka (1 x 20%)	1.278,62
3	Dohodak = primitak — izdaci (1 — 2)	5.114,48
4	Osobni odbitak	1.600,00
5	Porezna osnovica = dohodak — osobni odbitak (3 — 4)	3.514,48

6	Porezna osnovica do 3.200,00 kn za primjenu porezne stope od 15%	3.200,00
7	Porez po stopi od 15%	480,00
8	Porezna osnovica iznad 3.200,00 do 8.000,00 kn za primjenu porezne stope od 25%	314,48
9	Porez po stopi od 25%	78,62
10	Prirez porezu na dohodak (10 x 10%)	55,86
11	Ukupno porez i prirez (9 + 10)	614,48
12	Neto plaća (3 — 11)	4.500,00
13	<i>Obveze trgovačkog društva:</i>	
14	Doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje (1 x 15%)	958,97
15	Poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti (1 x 0,5%)	31,97
16	Doprinos za zapošljavanje (1 x 1,7%)	108,68

✱ Trgovačko društvo je obvezno najkasnije 28. veljače 2006. godine uplatiti obustavljene obvezne doprinose iz plaće u iznosu od 309,76 kn (kao razliku između 1.278,62 kn i prethodno uplaćenih 968,86 kn), predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada i prireza porezu na dohodak u iznosu od 239,03 kn (kao razliku između 614,48 kn i prethodno uplaćenih 375,45 kn), doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje u iznosu od 232,32 kn (kao razliku između 958,97 kn i prethodno uplaćenih 726,65 kn), poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti u iznosu od 7,74 kn (kao razliku između 31,97 kn i prethodno uplaćenih 24,22 kn) i doprinos za zapošljavanje u iznosu od 26,33 kn (kao razliku između 108,68 kn i prethodno uplaćenih 82,35 kn).

Primjer 2.

Trgovačko društvo u siječnju 2006. godine isplaćuje svom radniku za prosinac 2005. godine samo plaću u naravi, to jest plaća najamninu stambenog prostora u kojem radnik privremeno stanuje (tržišna vrijednost najamnine je 2.000,00 kn) i trošak prehrane u restoranu (tržišna vrijednost je 1.573,00 kn).

Trgovačko društvo je u sustavu PDV-a tako da je na naknadu za prehranu u restoranu potrebno obračunati PDV po stopi od 22% (1.573,00 kn x 22% = 346,06 kn). Pri oporezivanju dohotka tržišna vrijednost primitka je 3.919,00 kn (2.000,00 kn + 1.573,00 + 346,06 kn).

Radnikovo prebivalište je u gradu u kojemu je propisana stopa prireza porezu na dohodak od 10%, a njegov mjesečni osobni odbitak je 1.600,00 kn.

- * Društvo ima obvezu:
 - najkasnije do 31. siječnja 2006. godine iz primitka od nesamostalnog rada što je ostvaren u naravi obračunati, obustaviti i uplatiti obvezne doprinose i predujam poreza na dohodak i prireza,
 - do 15. veljače 2006. godine nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svome sjedištu podnijeti obrazac ID,
- * Društvo preračunava neto plaću od 3.919,00 kn u bruto plaću prema formuli za preračunavanje neto primitka u bruto primitak koristeći tablicu br. 2, formulu pod rednim brojem 2 na stranici 9, te se dobije bruto iznos od 5.471,56 kn. Predujam poreza na dohodak, prireza porezu na dohodak i obvezne doprinose po osnovi isplaćene plaće izračunava se na slijedeći način:

Tablica br. 14: Obračunavanje predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada

R. Br.	OPIS	IZNOS (u kunama)
1	Primitak (bruto plaća)	5.471,56
2	Doprinosi za mirovinsko osiguranje (1 x 20%)	1.094,31
3	Dohodak = primitak — izdaci (1 — 2)	4.377,25
4	Osobni odbitak	1.600,00
5	Porezna osnovica = dohodak — osobni odbitak (3 — 4)	2.777,25
6	Porezna osnovica do 3.200,00 kn za primjenu porezne stope od 15%	2.777,25
7	Porez po stopi od 15%	416,59
8	Prirez porezu na dohodak (7 x 10%)	41,66
9	Ukupna obveza poreza i prireza (7 + 8)	458,25

10	Neto plaća (3 — 9)	3.919,00
11	Obveze trgovačkog društva:	
12	Doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje (1 x 15%)	820,73
13	Poseban doprinos za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti (1 x 0,5%)	27,36
14	Doprinos za zapošljavanje (1 x 1,7%)	93,02

6.2 Primjeri obračunavanja predujma poreza na dohodak od drugog dohotka, prireza porezu na dohodak i obveznih doprinosa

Primjer 1.

Trgovačko društvo tijekom čitave 2005. godine omogućuje svom trgovačkom putniku, koji nije u radnom odnosu u tom trgovačkom društvu, cjelodnevno korištenje osobnog vozila koje je u vlasništvu trgovačkog društva. Nabavna vrijednost automobila je 110.000,00 kn. Trgovačko društvo je donijelo odluku da će se trgovačkom putniku mjesečna naknada po toj osnovi određivati u visini od 1% nabavne vrijednosti osobnog vozila (1.100,00 kn mjesečno). Na taj iznos potrebno je obračunati PDV po stopi od 22% (242,00 kn), tako da je mjesečna naknada u naravi 1.342,00 kn. Primitak u naravi je neto primitak, te se taj iznos uvećava za obvezne doprinose iz primitka, porez na dohodak i prirez porezu na dohodak.

Isplačena mjesečna bruto naknada trgovačkom putniku na njegov žiro račun za rad u prosincu 2005. godine (bez primitaka u naravi) je 26.595,74 kn (15.000,00 kn neto).

Trgovačko društvo je u sustavu PDV-a i obvezno je podnositi PDV obrasce za mjesečna obračunska razdoblja.

Trgovački putnik obavlja poslove izvan radnog odnosa, a njegovo je prebivalište u Zagrebu u kojemu je s propisana stopa prireza porezu na dohodak 18%. On je u sustavu PDV-a i obvezan je podnositi PDV obrasce za kvartalna obračunska razdoblja.

Trgovačko društvo izračunava obvezne doprinose i predujam poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi naknade trgovačkog putnika za njegov rad (bez primitaka u naravi) na slijedeći način:

Tablica 15.: Obračunavanje predujma poreza na dohodak od drugog dohotka

R. Br.	OPIS	IZNOS (u kunama)
1	Primitak po osnovi drugog dohotka	26.595,74
2	Doprinos za mirovinsko osiguranje (20%)	5.319,15
3	Dohodak = primitak — izdaci (1 — 2)	21.276,59
4	Porez po stopi od 25% (3 x 25%)	5.319,15
5	Prerez porezu na dohodak (4 x 18%)	957,45
6	Ukupno porez i prerez (4+5)	6.276,59
7	Neto primitak po osnovi drugog dohotka (1 — 2 — 6)	15.000,00
8	<i>Obveza isplatitelja drugog dohotka:</i>	
9	Doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje 15% (1 x 15%)	3.989,36

Trgovačko društvo preračunava neto primitak trgovačkog putnika po osnovi cjelodnevnog korištenja osobnog vozila od 1.342,00 kn u bruto primitak prema formuli: ukupni primitak = neto primitak x koeficijent za preračunavanje neto primitka u bruto primitak (vidi tablicu br. 6 na stranici 20) = 1.342,00 x 1,773050 = 2.379,43.

Trgovačko društvo izračunava obvezne doprinose i predujam poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi primitaka od cjelodnevnog korištenja osobnog vozila na slijedeći način:

Tablica 16.: Obračunavanje predujma poreza na dohodak od drugog dohotka

R. Br.	OPIS	IZNOS (u kunama)
1	Primitak u naravi po osnovi drugog dohotka	2.379,43
2	Doprinos za mirovinsko osiguranje iz primitka (primitak x 20%)	475,89
3	Dohodak = primitak — izdaci (1 — 2)	1.903,54

4	Porez po stopi od 25% (3 x 25%)	475,89
5	Prirez porezu na dohodak (4 x 18%)	85,66
6	Ukupno porez i prirez (4+5)	561,55
7	Neto primitak po osnovi drugog dohotka (1 — 2 — 6)	1.342,00
8	<i>Obveza isplatitelja drugog dohotka:</i>	
9	Doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje 15% (1 x 15%)	356,91

- ✱ Društvo ima obvezu:
 - istodobno s isplatom naknade obračunati, obustaviti i uplatiti obvezne doprinose, predujam poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak,
 - obračunati i uplatiti PDV do zadnjeg dana u tekućem mjesecu za protekli mjesec,
 - do 15. dana u tekućem mjesecu za prethodni mjesec nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svome sjedištu podnijeti obrazac IDD (izvješće o drugom dohotku, obračunanom i uplaćenom porezu na dohodak i prirezu, te doprinosima za obvezna osiguranja),
 - nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svome sjedištu do zadnjeg dana u tekućem mjesecu za proteklo mjesečno obračunsko razdoblje podnositi obrazac »PDV — prijava poreza na dodanu vrijednost«.
- ✱ Društvo ima obvezu na kraju godine trgovačkom putniku, a u svrhu podnošenja godišnje prijave poreza na dohodak, izdati potvrdu o visini pojedinačnih i ukupnih godišnjih primitaka po izvorima dohotka, postotku i iznosu priznatih izdataka pri isplati, iznosu izdatka po osnovi uplaćenog obveznog doprinosa iz primitka prema posebnim propisima, iznosu dohotka, nadnevk uplate obveznih doprinosa, poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak, iznosu obustavljenih i uplaćenih obveznih doprinosa iz primitaka, poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak, i iznosu neto isplate.
- ✱ Trgovački putnik nema po toj osnovi obvezu podnošenja prijave poreza na dohodak za 2005. godinu ako su predujmovi poreza na drugi dohodak i propisani prirez plaćeni u skladu sa zakonskim odredbama, a pod uvjetom da nije obveznik podnošenja godišnje porezne prijave

po osnovi izvora dohotka za koji se godišnja prijava mora obvezno podnijeti.

Ako porezni obveznik želi za tako ostvareni dohodak podnijeti godišnju poreznu prijavu, a zbog ostvarivanja prava što su propisana poreznim propisima, obavezan je u prijavi iskazati ukupni dohodak što je ostvaren u poreznom razdoblju po svim izvorima dohotka.

- ✱ Trgovački putnik tijekom godine mora podnositi prijave PDV-a do zadnjeg dana u tekućem mjesecu za proteklo obračunsko razdoblje i prijavu konačnog obračuna poreza do kraja veljače tekuće godine za proteklu godinu.

Primjer 2.

Dioničko društvo u prosincu 2005. godine članu nadzornog odbora, s prebivalištem u gradu sa stopom prireza porezu na dohodak od 10%, kao nagradu dodjeljuje 50 vlastitih dionica po nominalnoj cijeni od 211,00 kn po dionici. Ukupna vrijednost dodijeljenih dionica je 10.550,00 kn (211,00 kn x 50).

Član nadzornog odbora nije u radnom odnosu u tom društvu.

Dionice tog društva nisu uvrštene na uređena javna tržišta kapitala. Primitak po osnovi dodijeljenih dionica je neto primitak, te se taj iznos uvećava za obvezne doprinose iz primitka, porez na dohodak i prirez porezu na dohodak. Množeći neto iznos primitka (10.550,00 kn) s koeficijentom za preračunavanje neto primitka u bruto primitak (vidi tablicu br. 6 na stranici 20) dobije se iznos bruto primitka od 18.189,66 kn (10.550,00 kn x 1,724138).

- ✱ Društvo ima obvezu:
 - obračunati i uplatiti predujam poreza na dohodak od drugog dohotka, prirez porezu na dohodak i obvezne doprinose istodobno s dodjelom dionica,
 - do 15. dana u tekućem mjesecu za prethodni mjesec nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svome sjedištu podnijeti obrazac IDD, to jest izvješće o drugom dohotku, obračunanom i uplaćenom porezu na dohodak i prirezu, te doprinosima za obvezna osiguranja,
 - na kraju godine članu nadzornog odbora društva, a u svrhu podnošenja godišnje prijave poreza na dohodak, izdati potvrdu o visini pojedinačnih i ukupnih godišnjih primitaka po izvorima dohotka, postotku i iznosu priznatih izdataka pri isplati, iznosu izdatka po osnovi uplaćenog obveznog doprinosa iz primitka prema posebnim

propisima, iznosu dohotka, nadnevku uplate obveznih doprinosa, poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak, iznosu obustavljenih i uplaćenih obveznih doprinosa iz primitaka, poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak, i iznosu neto isplate,

- * Član nadzornog odbora društva nema po toj osnovi obvezu podnošenja prijave poreza na dohodak za 2005. godinu ako su predujmovi poreza na drugi dohodak i propisani prirez plaćeni u skladu sa zakonskim odredbama, a pod uvjetom da nije obveznik podnošenja godišnje porezne prijave po osnovi izvora dohotka za koji se godišnja prijava mora obvezno podnijeti.

Ako porezni obveznik želi za tako ostvareni dohodak podnijeti godišnju poreznu prijavu, a zbog ostvarivanja prava što su propisana poreznim propisima, obvezan je u prijavi iskazati ukupni dohodak što je ostvaren u poreznom razdoblju po svim izvorima dohotka.

- * Predujam poreza na dohodak, prireza porezu na dohodak i obvezne doprinose po osnovi isplaćenih primitaka izračunava se na slijedeći način:

Tablica 18.: Obračunavanje predujma poreza na dohodak od drugog dohotka

R. Br.	OPIS	IZNOS (u kunama)
1	Primitak po osnovi drugog dohotka	18.189,66
2	Doprinos za mirovinsko osiguranje iz primitka (primitak x 20%)	3.637,93
3	Dohodak = primitak — izdaci (1 — 2)	14.551,73
4	Porez po stopi od 25% (3 x 25%)	3.637,93
5	Prirez porezu na dohodak (4 x 10%)	363,79
6	Ukupno porez i prirez (4+5)	4.001,73
7	Neto primitak po osnovi drugog dohotka (1 — 2 — 6)	10.550,00
8	<i>Obveza isplatitelja drugog dohotka:</i>	
9	Doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje 15% (1 x 15%)	2.728,45

7. Kaznene odredbe

Jesu li propisane kazne za neprijavljivanje i neplaćanje poreznih obveza i doprinosa?

Jesu, i to Zakonom o porezu na dohodak, Općim poreznim zakonom, Zakonom o porezu na dodanu vrijednost i Zakonom o doprinosima za obvezna osiguranja.

Tablica br. 20: Prekršaji i novčane kazne prema Zakonu o porezu na dohodak

VRSTA PREKRŠAJA	PREKRŠITELJ	VISINA KAZNE (u kunama)
Neizvršenje godišnjeg obračuna poreza na dohodak od nesamostalnog rada	pravna ili fizička osoba	500,00 — 50.000,00
	odgovorna osoba u pravnoj osobi	500,00 — 20.000,00
Nedostavljanje ili nedostavljanje u roku podataka o isplaćenim plaćama, primicima i mirovinama i obustavljenom i uplaćenom porezu radnika	pravna ili fizička osoba	500,00 — 50.000,00
	odgovorna osoba u pravnoj osobi	500,00 — 20.000,00
Nedostavljanje ili nedostavljanje u roku propisane evidencije o isplaćenom dohotku od nesamostalnog rada i uplaćenom porezu na dohodak	pravna ili fizička osoba	500,00 — 50.000,00
	odgovorna osoba u pravnoj osobi	500,00 — 20.000,00

Tablica br. 21: Prekršaji i novčane kazne prema Općem poreznom zakonu

VRSTA PREKRŠAJA	PREKRŠITELJ	VISINA KAZNE (u kunama)
Nevođenje propisanih poslovnih knjiga i evidencija, te nepotpuno, netočno, nepravodobno i neuredno evidentiranje u poslovnim knjigama, kao i nečuvanje poslovnih knjiga i evidencija u rokovima što su propisani zakonima	Porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
	Odgovorna osoba u pravnoj osobi	500,00 — 50.000,00
Neprijavljivanje činjenica bitnih za utvrđivanje porezne obveze u zakonskom roku	Porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
	Odgovorna osoba u pravnoj osobi	500,00 — 50.000,00
Odbijanje sudjelovanja u poreznom postupku	Porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
	Odgovorna osoba u pravnoj osobi	500,00 — 50.000,00
Nepodnošenje porezne prijave poreznom tijelu u propisanom roku ili na poziv poreznog tijela	Porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
	Odgovorna osoba u pravnoj osobi	500,00 — 50.000,00
Iskazivanje netočnih ili neistinitih podataka u poreznoj prijavi	Porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
	Odgovorna osoba u pravnoj osobi	500,00 — 50.000,00
Neodazivanje na poziv poreznog tijela	Porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
	Odgovorna osoba u pravnoj osobi	500,00 — 50.000,00
Odbijanje davanja obavijesti potrebnih za utvrđivanje činjeničnog stanja značajnog za oporezivanje i ometanje očevida	Porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
	Odgovorna osoba u pravnoj osobi	500,00 — 50.000,00

Nedopuštanje obavljanja inspekcijskog nadzora i ometanje obavljanja inspekcijskog nadzora	Porezni obveznik	500,00	—	200.000,00
	Odgovorna osoba u pravnoj osobi	500,00	—	50.000,00

Tablica br. 22: Prekršaji i novčane kazne prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost

VRSTA PREKRŠAJA	PREKRŠITELJ	VISINA KAZNE (u kunama)		
Neiskazivanje u računu svih propisanih podataka, neisticanje obavijesti o obvezi izdavanja i uzimanja računa, nepodnošenje ili nepodnošenje u propisanom roku prijave PDV-a, nepodnošenje ili nepodnošenje u propisanom roku prijave konačnog obračuna PDV-a, neuplaćivanje PDV-a na propisani račun, neosiguravanje podataka u svom knjigovodstvu za obračun i uplatu PDV-a, kao i o obračunanom i uplaćenom porezu ²⁵ , neobavljanje popisa izdanih a nenaplaćenih računa, nedostavljanje ili nedostavljanje u propisanom roku popisne liste, neponišćavanje obračuna poreza na promet proizvoda i usluga ili neobračunavanje PDV-a, neobračunavanje i neizdavanje računa za obavljene isporuke dobara i usluga	Isporučitelj dobara i usluga u naravi koji je u sustavu PDV-a	1.000,00	—	200.000,00
	Odgovorna osoba	500,00	—	10.000,00

25 Ako se tijekom nadzora utvrdi da porezni obveznik koji plaća porez prema izdanim računima ne vodi knjigu primljenih (ulaznih) i izdanih (izlaznih) računa i u svome knjigovodstvu ne osigurava sve podatke potrebne za utvrđivanje i plaćanje PDV-a, i zbog toga nije moguće utvrditi obvezu PDV-a, porezni obveznik će se kaznit u visini tržišne vrijednosti zatečenih dobara bez dokumentacije o nabavi-

Netočno utvrđivanje porezne osnovice, korištenje poreznih oslobođenja suprotno odredbama Zakona, neizdavanje računa, neiskazivanje preko naplatnog uređaja ili na drugi odgovarajući način isporuka dobara i usluga kad se te isporuke naplaćuje gotovinom, neobračunavanje i netočno obračunavanje PDV-a, neobračunavanje i neplaćanje dužnog iznosa PDV-a ili neplaćanje dužnog iznosa PDV-a u propisanom roku, odbitak pretporeza koji se po Zakonu ne može odbiti, nečuvanje dokumentacije u propisanom razdoblju, nedopuštanje nadzora nadležnim tijelima ili nedozvoljavanje uvida u dokumentacije i knjige o primljenim i izdanim računima za isporučena dobra i obavljene usluge¹⁰, neobavljanje popisa zaliha roba u trgovini i ugostiteljstvu.

Isporučitelj
dobra i
usluga u naravi
koji je u

sustavu PDV-a 2.000,00 — 200.000,00

Odgovorna
osoba

1.000,00 — 20.000,00

 Za nabrojane prekršaje učinjene u povratu u roku od dvije godine nadležno tijelo koje provodi prekršajni postupak može izreći uz novčanu kaznu i zaštitnu mjeru zabrane obavljanja djelatnosti u vremenu od jedne do tri godine.

Tablica br. 23: Prekršaji i novčane kazne prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja

VRSTA PREKRŠAJA	PREKRŠITELJ	VISINA KAZNE (u kunama)
Neobračunavanje doprinosa pri obračunu plaće, a najkasnije do zadnjeg dana u mjesecu u kojem je plaća dospjela za isplatu	Poslodavac	5.000,00 — 50.000,00
	Odgovorna osoba u pravnoj osobi	3.000,00 — 10.000,00
Neplaćanje doprinosa istodobno s isplatom plaće, a najkasnije do zadnjeg dana u mjesecu u kojem je plaća dospjela za isplatu	Poslodavac	5.000,00 — 20.000,00
Neplaćanje doprinosa prije isplate, a najkasnije istovremeno s isplatom primitka	Isplatelj drugog dohotka	5.000,00 — 20.000,00
Nepodnošenje izvješća Poreznoj upravi u propisanom roku	Poslodavac	5.000,00 — 50.000,00
	Odgovorna osoba u pravnoj osobi	3.000,00 — 10.000,00
Za prekršaj počinjen drugi put	Obveznik plaćanja doprinosa	Zabrana obavljanja djelatnosti do 1 godine

8. Propisi

1. Zakon o porezu na dohodak (»Narodne novine« 177/04),
2. Zakon o porezu na dodanu vrijednost (»Narodne novine« broj 47/95, 106/96, 164/98, 105/99, 54/00, 73/00, 48/04, 82/04, 90/05),
3. Opći porezni zakon (»Narodne novine« 127/00, 86/01, 150/02),

4. Zakon o područjima posebne državne skrbi (pročišćeni tekst) (»Narodne novine« 26/03, 42/05, 90/05),
5. Zakon o brdsko–planinskim područjima (»Narodne novine« 12/02, 32/02, 117/03, 42/05, 90/05),
6. Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine« 117/93, 33/00, 73/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03),
7. Zakon o doprinosima za obvezna osiguranja (»Narodne novine« 147/02, 175/03, 177/04),
8. Zakon o mirovinskom osiguranju (»Narodne novine« 102/98, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04),
9. Zakon o zdravstvenom osiguranju (»Narodne novine«, 94/01, 88/02, 149/02, 117/03, 30/04, 177/04),
10. Zakon o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima (»Narodne novine«, 49/99, 63/00, 103/03, 177/04),
11. Odluka o potvrđivanju statusa pripadnosti općina trećoj skupini područja posebne državne skrbi (»Narodne novine« 138/02),
12. Pravilnik o porezu na dohodak (»Narodne novine« 95/05),
13. Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (»Narodne novine« 60/96, 113/97, 7/99, 112/99, 119/99, 44/00, 63/00, 80/00, 109/00, 54/01, 58/03, 198/03, 55/04, 77/04, 153/05),
14. Pravilnik o doprinosima za obvezna osiguranja (»Narodne novine« 1/05, 14/05),
15. Pravilnik o obrascu R–Sm (»Narodne novine« 38/05, 42/05, 64/05, 73/05),
16. Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2006. godinu (»Narodne novine« 139/05),
17. Naredba o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2006. godini (»Narodne novine« 154/05, 41/06, 46/06).